

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek. anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyv-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Közegészségügyünk.

A katonastatisztikai adatok évkönyvei az utóbbi években nagyon szomorú tapasztalatokat hoztak népünk egészségi állapota felől köztudomásra. Így a közelmult 1882. évben sorozottak közül ezer egyénből átlag csak 145 ujone volt állítható, 171 reklamáltatott, meg nem jelent vagy függőben maradt, 684 pedig testi haszonvéhetetlenség miatt részint ideiglenesen visszavetett, részint töröltetett. E számok valóban oly ijesztőleg beszélnek, hogy csaknem hajlandóságot érziünk hitelességüket kétségbe vonni. Pedig a mit a statisztika ez adatokban a maga meztelen valójában elénk állít, éppenséggel nem egyéb, mint egyszerű összegezése ama szomorú tapasztalatoknak és jelenségeknek, melyeket a közélet léptenyomon elég bővíben tár elénk.

Tekintsünk csak körül embertársaink, vagy akár szűkebbkörű ismerőseink között és figyeljük meg egy kissé fizikai külső megjelenésüket. Az ember ma napság igazán kellemesen meglepetve érzi magát, ha elvéve egy-egy egészséges, üde arcot pillanthat meg és valóban örömteljesen legelteti rajta szemét, oly kevéssé van alkalmunk az ily jelenségekkel találkozni. De ezenfölül alig merjük ismerőseinket hogylétük felől kérdezni, mert nem szívesen hallgatjuk a hosszas lamentációkat, mikor magunknak is amnyi panaszkodni valónk volna egészségi állapotunk fölött. Sápadt arccal és kiaszott, szikár termetekkel találkozunk mindenütt. Az egyiket a gyomorhaj kárhóztatja fizikai szervezetének és foglalkozásának meg nem felelő diétára, míg a másik hasztalan tömi magát egy amattól egészen elűtö betegségre rováására. Sárgásbarna színe gyógyíthatlan máj- vagy egyéb betegségről beszél, míg a tüdővész egész sorokat pusztít el közöttünk, nem is említve, hogy a legkülönbözőbb járványos betegségek váltakozva vesznek sort rajtunk.

Howan magyarázzuk e jelenségeket? Pedig a természettudományi kutatások nagymérvű kiterjedtsége hatalmas fejlődést eredményezett az utóbbi időkben az egészségtan terén. Betegségek, melyeknek fellépte nem régiben még egy jelentőségű volt a bizonyos halállal, járványok, melyek az ország lakosságát olykor-olykor megtizedelték, nagyot vesztek újabb időben félelmetességükből és a legkomolyabb bajokból való kigyógyulás reményének valószínűsége az utóbbi évtizedekben nagyon javult. A természet törvényein alapuló tanok és utasítások a tápanyagok értéke és az életmód felől, melyek lassanként a köznéptudatához is utat törnek maguknak, a tisztultabb felfogás a levegő és a világosság használatáról, lehetetlen, hogy üdvös hatással ne volnának a népesség egészségi állapotára. Sőt, és a mit nem lehet eléggé magasra becsülni, az ugynevezett öröklött bajok is, melyek ivadékról ivadékra szoktak átszállani és melyek átszármazását ez előtt természeti kényszerűségnek tekintették, oly kényszerűségnek, mely ellen lehetetlen küzdeni, ma már sok tekintetben enyhíthetők és megállapodásra bírhatók.

Mindenze kiváló vívmányok dacára is, azt találjuk, hogy a közegészség mindeddig keveset javult, de sőt, hogy talán ma rosszabbul állunk e tekintetben, mint bármely megelőző időben és hogy a betegségek bizonyos nemei csaknem állandóak és általánosak lesznek közöttünk. Majdnem minden háznak, minden családnak meg van a maga szenvedő betege. E mellett némely betegségek mint bizonyos foglalkozások állandó kísérői lépnek fel és a mi különösen sajnos, épp azon foglalkozásoknál, melyek az életfentartás kellő szükségleteinek beszerzésére és így a testi szervezet folytonos jókarban tartására a legkevesebb mértékben alkalmasak. E betegségek közt első sorban áll a tüdővész, a mai emberiség legádázabb ellensége, melynek pusztító hatása a népesség mintegy hatodrésztét magával sodorja, úgy hogy alig van család, melytől a maga áldozatát

meg ne követelné. A tüdővész ezen nagymérvű elterjedtsége legkétségtelenebb jele fizikai elfajultságunknak és a testi erők általános gyöngültségének és korunkat méltán nevezhetnők a tüdővész korszakának, mert e baj, e betegség soha előbb nem uralkodott oly korlátlanul, mint ma.

Midőn ezeket konstatáljuk nem térünk ki azon köztudomású tény elől, melyszerint az élettartam átlagos hossza századunkban általában megnagyobbodott. Midőn az orvosi tudományok jelenkorú fejlettségéről szólottunk, utaltunk már előzetesen e tény okára. Az átlagos élettartam meghosszabbodására, kedvező befolyása van továbbá a gyermekápolás körül kifejtett gondosabb eljárásnak, a háborúk kevésbé fenyegető esélyeinek és a különböző járványok sikeresebb korlátozásának. De az akut bajok gyorsan pusztító hatását lassan emésztő betegségek váltották fel és az érvágytalanság, az idegbajok, az aszkór rányomják korunkra a maguk üdvtelen bélyegét. Szomorú kárpótlás! Vajjon mit nyert vele az emberiség? . . . Mit használ felvevni gyermekeinket egy hosszabb szenvedésteli, nyomoru életre! Mit használ hosszabban tengethemi létünket, ha élvezetek helyett a nyomor lesz osztályrészünkkel! Egy hosszabb, bajokkal terhelt életnek valóban kevés előnye van a rövidebb és mert erőteljesebb, mindenestre boldogabb, élet fölött. Az élet átlagos tartamának meghosszabbodása, mint egy látszólagos haladásnak kétes jele, nem egyéb hiú ámitásnál, mely csak arra alkalmas, hogy fizikai elfajultságunk valóságos állapotát előlünk elfedje.

E szomorú jelenségek akaratlanul is az azokat előidéző okok kutatására utalnak bennünket és itt lehetetlen rá nem mutatnunk arra a vétkes gondatlanságra, mely a legtöbbször a testi fizikai törvényeinek nem kellő respektálásában és ama tudatlanságban nyilvánkozik, mely még a műveltebbeknél is a testi szervezetek életműködése felől a legtevésebb nézetek meggyökerezését segíti elő. De vannak és pedig elég nagy számmal kivülünk eső bajok is. A szegénység és a vele együtt járó lakásmiseriák különösen kedvezőtlenül folynak be a közegészségügyre. Különösen a nagyobb városokban a szegénység a legnagyobb bajok közt tengeti életét. Az élet éltető eleme, a levegő, melyet beszívunk, az öli meg őket. Nincs élő lény, növény vagy állat, melynek tenyészhetése, fennmaradása romlott levegőben vesélyeztetve nem volna. A fák, melyeket a népesebb városok utcáin ültetnek, rendszerint fiatalon hervadnak, száradnak el. Vajjon egészséges maradhat-e ott az ember, hol még egy fá sem találja fel virulhatásának feltételeit? . . . De a fák legalább a szabad levegőben vannak és így lehető legnagyobb hasznot húzhatnak az őket környező légből, míg azok az emberi romok ott a szegényebb városrészekben még a levegővel egyformán szükséges napfényt is nélkülözni kénytelenek.

A tiszta friss levegő az, melynek nagyobb városaink leginkább hiányával vannak. Az üde levegő hiánya, mely lakóikat leginkább sorvasztja. A betegségeket közvetlen előidéző hatások nagy serege közt, melyek a nagyobb városokban pusztítólag szoktak fellépni, alig van egy is, mely jelentőségre ezzel vetekedhetné. Más bajok talán jobban magukra vonatják figyelmünket, könnyebben felismerhetők, mert szembevetőbbek, de e láthatatlanul ható tényező a maga alattomos működésével a legveszedelmesebb hatással van az emberi szervezetre.

E bajon segítő okvetlenül szükséges lesz, hogy határozott változás álljon be a nagyobb városok építkezési modorában. A pompás palotákra, emlékszóbrokra és mindarra, mire büszkék szoktunk lenni és milliókat szoktunk költeni, mindaddig csak szegyenkezve fogunk tekinthetni, míg a rondaság, a szenny és piszok egészségtelen tanynai eltávolítva nem lesznek. Vajjon büszkék lehetünk-e fővárosunkra, melynek szépségeit oly kérkedve mutatjuk az idegennek, míg annak titkos zugáiban a nyomor és az enyészet orgiáikat tartják! Vagy nem abban kellene-e hiúságunkat feltalálni, hogy nagyobb városainkat teljes egészében feltárhatnók az idegen előtt és az ve-

lünk együtt érezhetné, hogy nincs azokban egyetlen utca sem, melybe emberbaráti érzelmeink be nem hatoltak volna, hogy ott ha nem is nagy-szerű, de mindenesetre üdvös alkotásokat léte-sítsenek.

Nagyobb városokban egyetlen utca kiépítését sem volna szabad engedélyezni, míg az arra hivatott hatóság meg nem győződött, hogy a tervezetben a levegő minél tágabb határok közötti özőnlésének feltételéhez szükséges méretekről gondoskodva lett, a már meglevők tekintetében pedig nem kellene nyugodniok, míg azokban a közegészségnek legalább minimális követelményei keresztül nem vihetők. Gondoskodni kellene továbbá, hogy ne csak a főbb tereken, hanem a szegények lakta városnegyedekben létesítsenek kisebb bel-téri parkok, füvel bevetett és fákkal beültetett terek. Az egészséges levegőnek ezen gyűjtő medencéi, a körlég fölösleges szénsavát elnyelve, a levegő tisztításához bizonyára nagyban hozzá járulnának. De a városoknak ezen, mondhatnók, légzőszervei más tekintetben is igen fontos szolgáltra volnának hivatva. Gondoljunk csak azokra a rongyokba burkolt és az utcák nyílt esatornáinak rondaságában fellevelkedő gyermekesoportokra, melyekre az ily városrészekben akadunk. Mily nyomorúságos látványt nyújtanak ezek sápadt és halvány orcáikkal és mindennemű nyavalya által borított tagjaikkal. S ha természetesenek tartjuk az ellenszenvet, mely e látványtól való szabadulás reményéhez sietve üz bennünket az ily utcákon keresztül; nem kellene-e sokkal természetesebbnek tartanunk a vágyat, mely az ily bajokon való segítségre ösztönözné emberies érzelmeinket?

Nagyon févedne azonban, aki azt hinné, hogy a közegészségi miseriák csupán a nagyobb városokban találhatók fel. Vidéki városaink és jórésben falvaink is, különösen itt az alföldön, szintén a legkedvezőtlenebb egészségi viszonyokat tüntetik fel. Szemyes utcákat, nyírt esatornákat, melyeknek bűzhődő gőzöket terjesztő tartalma csak augusztus körül szokott kiszáradni, mindenütt találunk. Nagyszámú falvaink jórésze egész éven át mocsárban áll, melynek posványos talaja különösen nyáron át a legveszélyesebb betegségek fertőző anyagainak alkalmas melegágya. E mellett a kisebb-nagyobb mérvben üzött disznó-hízalás többé-kevésbé el nem takarított alomja, a szelvényben praktizált pálinkagyártás hulladéka, még az ily helyeken is kétesse teszik a levegő tisztaságát: járványbetegségek, mint a mocsárláz, hagymáz, difteritis gyakran egész éven át szedik áldozataikat. E mellett újabbban a tüdővész is, mely eddig leginkább a munkás osztály privilegiuma volt, egyre nagyobb mértékben pusztít a pálinkázás által fizikailag degenerált köznépt közt. Hozzá járul még népünknek banális természete, mellyel a betegséggel szemben rendszerint a legnagyobb fatalizmussal viseltetik. Minden betegségnek a jó Isten a gyógyítója és ha már egyáltalán emberi segélyhez folyamodik, akkor is előbb mindig a kuruzslót keresi fel és az orvosnak nem marad egyéb teendője, mint megállapítani, hogy felveheti-e a beteg az utolsó kenetet vagy nem.

Látjuk tehát, hogy közegészségi viszonyaink nemcsak hogy nem a legjobbak, de határozottan mondhatjuk, hogy a lehető legrosszabbak. Pedig az állam érdeke, a társadalom jóléte, az egyén boldogsága egyaránt megkövetelnék e viszonyok kedvező voltát, elannyira, hogy nem ismerhetünk fontosabb, életbevágóbb szociális ügyet a közegészség ügyénél. Korunkra nézve csaknem jellemzővé vált a szenvedély szociális kérdésekkel foglalkozni. Mindenkinél tapasztalata van e téren és hivatva érzi magát véleményét nyilvánítani. És nem is lehet tagadni, hogy olykor-olykor nem egy helyes eszme vetődik fel e véleményezésekben és koronkint nem egy üdvös javaslattal állunk szemben, csakhogy e javaslatok rendszerint nem nagyon is részlegesek a baj általánosságához képest, holott az ily általános bajok megszüntetésére okvetlenül általános és gyökeres intézkedések szükségeltetnek.

De miről van hát szó tulajdonképen? A különböző betegségek által okozott emberi nyomorok

enyhítéséről és azok részbeni megszüntetéséről. És kik vannak erre első sorban hivatva? A felelet nagyon egyszerű: az orvosok. Vagy elvesztettük minden bennünk helyzett reményeinket és akkor új segédeszközökről kell gondoskodnunk; vagy jogos igényt tartanak bizodalunkra és akkor módot kell nyújtani nekik, hogy teljesen megfelelhessenek. Mindaddig míg az orvosnak csak akkor lesz joga tudományát a lakosság, a családok között és azok érdekében érvényesíteni, mikor arra általuk külön felkértek, mindaddig a bajok gyökeres javulása alig remélhető. *Általánossá kell tehát tennünk a házi orvosi intézményt*, mert csak úgy lesz alkalma az orvosnak a lakosság egészsége érdekében praeventive is működni s a higiénia által követelt intézkedéseket egész terjedelmükben keresztül vinni és általánosítani. Sokszerűek és nem eléggé kiemelhetők azon előnyök, melyeket a házi orvosi intézmény általánossá tételétől remélhetünk. Ha az orvos csak a betegség előfordulása esetében látogatja meg a családokat, kiknek életmódját ekként nem eléggé ismeri, kiknek szokásai, fizikai szervezetei rejtett gyöngéi előtte idegenek, nagy nehézségekkel fog küzdeni, ha még oly odaadással tanulmányozza is a beteget, ha még oly gondosan figyel is meg a betegség színtüneteit. Az orvostudomány ma már nem egy segédeszközzel rendelkezik, melyekkel a legsúlyosabb betegségek is enyhíthetők és kevésbé életveszélyessé tehetők, ha az orvosnak alkalma volt pacienseinek szervezetét a betegség előtt is ismeretnie és megfigyelni. Maguk az orvosok legjobban tudják, mily nagy befolyása van e körülménynek a diagnózis gyors és pontos megállapítására. A legtöbb betegségnek pusztító hatása, melyre keletkezése idejében alig ügyelünk, egy tapasztalt orvos gyors és alkalmas időben való erőlyes közreműködésével, esirájában elfojtható volna, míg a későn érkező segély ritkán van abban a helyzetben, hogy a bajnak elejét vegye. Az sem szenved kétséget, hogy a rendszerint nagyszámu, testileg gyenge, vérszegény és skrofulozus gyermekek állapotára az állandó orvosi felügyelet és az ennek következtében utasított életrend fölöttébb kedvező befolyással lenne, ha az orvosnak kötelességében állana a város vagy község egy bizonyos negyedében vagy kerületében lakó összes családokat legalább havonként egyszer meglátogatni.

Azt hiszem senki sem fogja kétségbe vonni, hogy ez intézmény keresztülvitele igen üdvös befolyást gyakorolna a közegészség javulására, de másrészt magam is tudom, hogy sokkal könnyebb az ily nagyobb horderejű intézkedéseket javaslatba hozni, mint azokat, ha egyébként még oly üdvösek is, tényleg életbe léptetni. De midőn nem tartom egészen keresztülvihetőnek, hogy az ingyenes gyógykezelés mai rendszerének fentartása mellett, mindazok, kik ezt igénybe venni nem akarják, arra szoríttassanak, hogy azt a csekélységet, mellyel a lelki ügyek gondozóit jutalmazák, a testi ügyek gondozóitól se vonják meg, ezen javaslatom sem vélem egészen a chimérák birodalmába tartozónak. *Pozsonyi Béla.*

...re...

Távirat. „Bácska“ szerkesztőségének, Zombor. Petrovoszellő január 31. Polgári olvasóegyletünkben jelenlevők előtt most olvasta fel Morvai segédlelkész ímént megjelent „Bácskának: Orbán Balázs és közbiztonság“ című vezércikkét. Minthogy az abban foglalt teljes igazságokat lelkiünk mélyéből magunkénak valljuk, kívánjuk a szerkesztőnek: Ad multos Annos! Róza és Popovics plébánosok, Morvai káplán, Mihajlovits és Fischer kereskedők, Pozsonyi, Klein és Kiss tanítók, Kiss pénztárnok, Beretka esküdt, Ekkert postamester.

Móricz Pál országgyűlési képviselő, szombaton a d. u. vonattal Dégen Gusztáv képviselőtársa kíséretében Ujvidékre érkezett. Ünneplés fogadtatása céljából a reggeli gyorsvonattal az ottani szabadlevű pártiak kileve tagu bizottsága utazott elébe Szabadkára, hol Grosszinger Károly pártelők üdvözölte. Az ujvidéki indóháznál több száza menő közönség várta és hatalmas éljenzessel fogadta. Miután a városi tanács nevében Péty Popovits I. polgármester, a párt nevében Rohonyi Gyula alelnök által mondott üdvözlő beszédek megköszöntö, Móricz Pál egyre tartó éljenek s mozsárlóvések között, főispán belátásában négyes díszfogatra szállt s a kocsik belátásán sora által kísérve, a főispánhoz szállott be. Nyomban érkezése után küldöttségek és hatóságok tisztelgését fogadta. Majd vasárnap délelőtt féltizenegykor programbeszédet tartott; este pedig tiszteletére sikerült bankettet rendeztek.

A rigyicai kerületből írják: A politikai mozgalmakról szóló alábbi rövid tudósításom nem lesz egészen érdektelen; annál inkább sem, mert ország-szerte megindultak már a mozgalmak az országos képviselő választások iránt; kétszeresen fokozottan látszik az érdeklődés minden oldalról ez uttal, s bár korán ugyan, de sok helyen a vélemények már is oly élesen s elágazóan jutottak kifejezésre, hogy mintegy előre vetik árnyékukat a bekövetkezendő pártárcoknak. Örömmel jelezhetem, miszerint a rigyicai választókerület alighanem megóva lesz az előző évek pártküldelemiót, mert a jelekből ítélve a választó közönség osztatlan és

egyhangú bizalmának sikerülni fog borsodi és katymári Latinovics Ernő nagybirtokos urat nyerni meg képviselő-jelöltül. Valóban oly nyereség lenne, hogy mindazok, kik egyéniségét ismerik, előre is örömmel telnek el; mert benne a kerület egy köztisztelnek örvendő, általánosan szeretett, képzett, hazafias gondolkozású, tetters képviselőt nyerend.

Egy es. és kir. ezredes pohárköszöntője. Szabadkán gr. Zichy Géza tiszteletére a nemzeti kaszinóban lakomát rendeztek, mely alkalommal Wense ezredes pohárköszöntőjében többi között a következő szavakat mondotta: „En németnek születtem, osztrák-magyar katoná vagyok, de Magyarországért fogok meghalni.“

Kilépés a honvédségből. Kutasi Radisits Jenő 6-ik számu honvéd gyalog-földandárbeli szabadságot állományu hadnagynak a honvédség kötelekéből kérelmezett kilépés megengedtetett.

Erdőőri szakvizsgálat. A múlt év végén Zomborban megtartott erdőőri szakvizsgálaton, az orsz. erdészeti egyesülethez beérkezett jelentés szerint, nyolc jelentkező közül 1 kitünően, 1 jól s 5 kielégítően képesített, 1 pedig visszavetett.

Pályázat. A szabadkai törvényszéknél II. oszt. irodaiagazgatói állomásra 2 hét alatt pályázat van kiírva.

Pályázat van hirdetve a palánkai magyar-szorb tanmelyű községi iskolánál tanítóállomásra.

A tiszapartai vasút ügyében örvendetes javulás állott be. Ugyanis a vármegyei alispán ur a közlekedésügyi miniszteriumban ide vágólag tartott tanácskozásból azon biztossággal tért vissza, hogy ama vasútra, ha a községek a saját jól felfogott érdekükben tovább is áldozatkészen pártfogolják a vállalatot, az építési engedély meg fog adni s két év alatt ki fog építtetni. A vasút hossza 109 kilométerben, a tőke 3-6 millió forintban állapított meg. Az e tárgyalásokról főlvevett jegyzőkönyvek most már jóváhagyás végett a pénzügyminiszterium pénzügyi osztályához utasítottak.

Adomány. Moricz Pál Ujvidék város orsz. gyűlt. képviselője az ottani tüzoltó-egyesületnek 200 frtot s a szegény elemi iskolás tanulóknak 300 frtot adományozott.

Kinevezés. Dörner Katica k. a. a topolyai posta és távirata kezelője, B-Földvár a táviratával egyesített postahivatal főnökévé nevezetett ki.

Furcsa eset. O-Beesén múlt hó 24. és 25-ike közti éjjelen valaki Ujváry György ottani tanító udvarába kilenc zsák tiszta búzát betolvajolt. Hogy miért vitte éppen a tanító udvarába, bosszúból-e, hogy blamálja, vagy tévedésből? eddig nem derült ki. A különös esetet a következőképp adja elő maga Ujváry hozzánk intézett levelében: F. hó 24-én este 8 órakor már ágyban feküdtem s körülbelül 9 óráig fekvé olvasgattam. E közben semmi neszt, semmi zörrenést vagy dobogást az udvarról nem vettem észre, kívül és belül is nagy esend volt. Szolgálóm már fél 4-kor fölkel, hogy korán befűthessem. Fűtés közben a folyosón többször megfordult s dacára mindemnek — állítása szerint — ő sem hallott semmit. Megvirradt. Hét órakor még aludtam, de nóm fölkel, felöltözött, kiment s megparancsolta a szolgálonak, hogy a pörnyét a gödörbe vigye ki. A pörnye kivitetett s elővigyázatból nóm a szolgálot nyomban követte, nehogy túzes pernye öntessék a gödörbe. A gödörhöz érkezéskor látja nóm a rakományt, elánul rajta; a téglarakáson tölt zsákok vannak s szépen egymáson keresztbe helyezve fektésznek. Nóm zavarba jött. Pillanatig azt hívté, hogy polgyával lehetnek a zsákok telve s valami furiangos, leleményes egyén által juthattak az udvarba. Megtapogatót a zsákokat, meggyőződött, hogy szemes étellel vannak megtöltve. Nóm erre a szobába futott s kérdezé tőlem: „Volt-e nálunk tegnap koesi vagy valaki? Hoztatál-e tegnap valamit zsákokban?“ A kérdésekre egyhangulag azt adtam válaszul, hogy: „Nem.“ Megjegyzendő, hogy nóm 24-én délután szület meglátogatta s a látogatásból csak jó estefelé jött haza, azért ama gondolatban volt, hogy távolléte alatt lehetett valami koesi nálunk s hozhatta a zsákokat. Fölkeltem, kimentem s csakugyan úgy találtam, amint nóm mondotta. A dolgot egy-két szomszédal tudattam, kettő át is jött rögtön, mutattam nekik a hozományt, ők is nagyon esodálkoztak rajta. A legfelső zsákot a dér derekasan belepte. Azután kutattunk, vajjon a rakomány mily irányból jöhetett be; a kert felől-e vagy az utca felől? A kert felől arra mutató jelet nem találtunk, hanem az utam egy kevés buzaszemet leltünk, meg a kőfal felső része meg van horzsolódva; valószínű tehát, hogy a zsákok az utca felől kerültek az udvarba, nem a kert felől. En azonban kevés vártatva, ugy 1/8 tájban (25-én reggel) az eseményt a t. rendbízós urnak bejelenttem, ki csakhamar ki is jött egy-két felelős ör kíséretében, a gabonát kocsira rakatván, a városlázához szállította. Az egész eseményről csak a fentieket tudom s hozhatom a t. közönség elé, többet nem, mivel többről tudomásom nincs. De hiszem, hogy az előadottak után ítélve, a t. közönség nem fog fellettem pálat törni s meg fog kiadni a sok beszédnek ream vonatkoztatásától. O-Beesén, 1887. január 28-án. Ujváry György, tanító.

Püspöki vendég Kulán. Brankovits György temesvári gör. kel. püspök ur ömeltósága leánya és veje dr. Maximovits ügyvéd látogatása alkalmából, f. é. jan. 25. és 26-án Kulán idözött.

Kuláról írják: Az előnyösebbre változott egészségügyi viszonyok s a himlőesetek gyérülése folytán, az iskola-látogatási tilalom beszüntetett s a tanítás immár rendszeren folyik.

Farsang. Ha nem is annyira látogatott, de annál vigább és kedélyesebb lefolyásu volt a Kulán f. é. jan. 29-én az „Elefánthoz“ címzett vendéglőben Homay József vendéglős bája. A kölesönösen animáló jókedv és derült hangulat, a mindenkép jó vendéglátás, Herezenberger Károly zenekara varázsszerű hatásu, esabos hürzengései, szóval minden kedvező tényező szűlte az eredményt, hogy az aránylag kisszámu vendégek soru mégis csaknem reggeli 5 óráig, hévvel, kedvvel s „csak szívesen“ táncolt és a legkedélyesebben mulatoit. Jelen voltak: dr. Thomanné, Gyenesné, Klopférné, Boskó Rezsőné, Schwartz Mártonné arasszonyságok és Thomann Bella, Nagy Emma, Kahn Luiza, Steinbach, Joekl nővérek, Witz nővérek, stb. kisasszonyok.

Napszámás és szolgahűség. A királyi kúria büntető osztálya a napokban (az első büntető tanács nagytermében Csemegi Károly tanácselnök elnökléte alatt) teljes ülést tartott. A teljes ülése két vitás elvi kérdés került megvitatásra és elődöntésre. Az első kérdés a következő: „Vajjon a napszámósként fizetett, azonban

szakadatlanul és hosszu időn át ugyanazon személy, vagy társulat szolgálatában álló egyén által a reá bízott szolgálat körében elkövetett lopásra nézve a btk. 336. §-ának 7. pontja alkalmazható-e vagy sem?“ A büntető törvénykönyv idézett szakaszának 7. pontja szerint, ha valaki valakinek szolgálatában áll és a teendője közben lopást követ el, a vád csak a szolgálatadó indítványára indítható meg, aki azt vissza is vonhatja. Az ügyet Pápay Károly kuriai bíró helyett dr. Paiss Andor adta elő. A teljes ülés a kérdésre tagadólag válaszolt, mert a napszámás nem eseléd. — A másik kérdés a következő: „Az esetben, ha a kir. ügyész a vádtól eláll, a sértett vagy károsított fél jogosított-e a vád emelésére, élhet-e felebbezéssel a hüösség és a büntetés kiszabása tekintetében?“ Az ügyet Dáni Nándor kuriai bíró adta elő. A teljes ülés ugy határozott, hogy a károsult fél, az esetben, ha a kir. ügyész a vádtól eláll, a büntetés súlyosbítása végett nem felebbezhet.

A szabadkai izr. nőegylet m. hó 20-án sikerült hangversennyel összekötött táncvigalmat rendezett a „Pest-szálló“ nagytermében. A hangverseny műsora következő volt: 1. Hunyady-nyitány S kézre, előadták Taussig Malvin, Taussig Rózsika k. a., Gaal Ferenc és Szende Géza műkedvelőkének jóval magasabb ambícióval és szabatosággal. 2. Hölgyek panasza Losonezy Lászlótól, szavaltta Laczkó Aranka urhölgy, a Ditrői-féle szövetkezet elsőrendű tagja, a közönség lelkes elismerése és zajos tapsai között. 3. Sonáta Beethoventől, előadták Strasser Bella k. a. zongorán és Strasser Mariska k. a. hegedűn, a tőlük megszokott virtuozitással. 4. a) Erdi hangok Jentsentől b) A szerzetes: gyönyörűen esengő bass-bariton hangon énekelte Wachtel Károly, Gaal Ferenc zongora kísérete mellett a közönség tüntető ovációi között. 5. Ködfátyolképek, összeállította és harmoniumon előadta Geiger A. Mór ur, ügyes technikával. 6. Rondeau capricioso, előadták Taussig Malvin és Taussig Rózsika kisasszonyok finom zenei ízléssel. A hangversenyt tánc követte.

Árverés. Sztójaesits Gyula 4790 frtra b. ingatl. febr. 20. Palánka.

A régészeti társulat választmánya a múlt héten tartott ülése, a bácskai római sáncok felkutatásában dr. Fröhlich Róbertnek támogatását határozta el.

Csendörök által agyonlőve. M. hó 23-án este felhétkor Fettermann Ulrik járeki lakos a grahovai telepre, illetőleg Tiszakálmánfalvára utazott. A kátyi szőlőknel 3 ujvidéki csendör meglátásra szólította föl. Fettermann azonban nem tudván magyarul, nem állt meg, hanem tovább hajtott. A csendörök utána löttek s a negyedik lövés meg is ölte a szerencsétlen embert. Fettermann az első lövések után ugyan megállhatott volna még idejekorán, de ekkor már megijedt, mert tudta, hogy azon a vidéken már többször támadtak az utasokra rablók.

A baromfi és ebkedvelőknek. Az állatkert kiterjedt tyúkászata, melyben a legkiválóbb haszon- és disz baromfifajok vannak tartva és kitünő példányok által képviselve részint új fajok beszerzése, részint vérfrissítésül és a hiányok pótlásul első rangu külföldi tenyésztőktől beszerzett egyedek által bármily igényeknek megfelelőleg lett berendezve. Tojárokra megrendeléseket már elfogad az igazgatóság és árjegyzéket kívánatra küld bérmentve. Ugyancsak az állatkerti ebtenyésztésben több szépen fejlett újfadandú dan dogg és mopsz ebkölyök van eladó. Ezek végett is az igazgatóságnál nyerhető felvilágosítás.

Árverés. Milovanov Pávo 630 frtra b. ingatl. febr. 27. Palánka.

Hymen. Dr. Molnár Mór szabadkai illetőségű, budapesti ügyvéd, jövő hó 6-án esküdtik örök hűségét Budapesten Frankel Malvin kisasszonynak.

Mint értesülünk, Deutsch Adolfné, helybeli elismert jóhírű női műszabó, kinek budoárjából annyi ízlés és divatos nőruba került már ki, helyben, saját lakásán, hat hétre terjedő nőszabászati és varrási tanfolyamot nyit. Minthogy Deutschné asszony egyéb elfoglaltsága miatt, csak mérsékelt számu tanítványokat fogadhatna föl, a t. szülők csak saját érdekükben eselekszenek, ha leányaikat minél előbb eljegyéztetik.

Ipartestületi értekezlet. Iparosaink saját jól felfogott érdekeiknek szép tanujelét adták a folyó hó 30-án tartott előértekezleten. A városháza nagytermét zsufolóság megtöltötték az érdeklődő iparosok, kik száma nézve mintegy 250—300-an voltak jelen. Az iparhatóságot Nicolits György I. rendőrkapitány képviselte. Az értekezlet egyhangulag kimondotta a helybeli ipartestület létesítését annál is inkább, mert a képesítéshez kötött iparosoknak több, mint a törvényben előirt kétharmada kívánata az ipartestület létesítését. Nagy vitát kellett a tagdíj megállapítása. Egyik-másik tag évi 4 frtot indítványozott, annál is inkább, mert csak a jegyzői fizetés fel fog emészteti évenként 400—500 frtot s így alapítóke hiányában az egyesület különösen most, a kezdeményezés első stádiumában, vajmi kevés sikert érhetne el. A nagy többség azonban sokalván a 4 frtot, elengette az indítványt s mérsékelné kérte az amúgy is szegény és anyagilag minden oldalról igénybe vett iparosok tagdíját. Az általános és meddő vitaközás közepette felszólalt Nicolits alkapitány s előadja, hogy ő részint szeretett szülővárosának érdekeit szem előtt tartva, részint az iparosok érdekeit előmozdítani óhajtvá, mindaddig, míg e város törvényhatóságának tagja lesz, a zombori ipartestület összes jegyzői teendőit ingyen és viszontszolgáltatás nélkül a legnagyobb örömmel fogja viselni. Az értekezlet szűnni nem akaró éljenzessel vette tudomásul a terhes, hivatala által különben is annyira igénybe vett Nicolits György I. rendőrkapitány előzékeny és áldozatkész indítványát, mely lehetővé tette aztán, hogy a tagdíj közmegelegedése 2 frtban állapított meg. Az alapszabályok kidolgozásával a következő tagok bizáltak meg: Bittermann Nándor, Frey Imre, Mayer Ignác, Schön Adolf, Eckert Pál, Török Károly, Gözl Károly, Merstáder Nándor, Husvéth István, Brkits Gávra.

Köszönet. Nicolits György városi alkapitány urnak, ki szíves volt a létesült ipartestület összes ügyvitelét ingyen magára vállalni: hálás köszönetet mondunk s kérjük, hogy ügyünket továbbra is hasonló buzgalommal támogassa, mint azt eddig tette. Több zombori iparos. (Beküldetett.)

„Bürger Ball“ lesz ma este a szivaci uton, amint „achtungsvoll Jakob Rottinger Gastgeber“ hirdeti.

Szinészet. Zentán Kreesányi Károly színtársulata f. hó 23-án kezdte meg előadásait „A szegedi menyecske“ című népszínművet.

A zombori Népkör f. évi január hó 30-án tartotta meg rendes évi tisztújító közgyűlését, mely a következő eredménnyel ejtett meg. Megválasztottak: Elnökül Jakobsits Mihály, alelnökül Stebler Lajos, igazgatóul Szilágyi Elemér, jegyzőül Kuzmics Lajos, II. jegyzőül Lukits Béla, pénztárnokul Czinkler Gyula, ügyészül Perviz Sándor, könyvtárnokul ifj. Bosnyák József. — Választmányi tagokká megválasztottak: Zsulyevits Döm-jén, Bunyi Károly, Gottlieb Márton, Báltis Mátyas, Schöff-ner József, Andráska Alajos, Platzer János, id. Huber Ignác, Vitkovits József, Czezer József, ifj. Veszelyovszky Péter, Hruba Mihály, id. Dsimits Antal, Bugarszky Mik-lós, Jakobsits János, Darázs Antal, Klug Antal, Czinkler István, Muzsik Antal, Heller József, Bácsér János, ifj. Bosnyák József, Ugyr Mihály és Zimmermann Gyula. A választás közfelkiáltás által ment végbe. 1886. év végével tett a bevétel 1130 ft 64 krt, ezen időre a kiadás 664 ft 80 krt, a pénztári készlet 1886. dec. 31-én 465 ft 84 krt tett. Az egyet társas-vaesorája valószínűleg f. évi február hó 12-én lesz megtartva; a társas vaesorái részvételért 1 ft lefizetendő az iytar-tók bármelyikénél.

Szamaritán iskola. Baján a vörös-kereszt-egylet ottani választmánya elhatározta, hogy szamaritán iskolát állít föl, azon célból, hogy háboru esetére a kör-házhoz, ápolók képeztesse ki.

Öngyilkosság. Szabadkán Turesányi Béla euk-rász f. hó 26-án felakasztotta magát.

Vérdíj. Két szörnyű rabló rémítgeti már hónapok óta Bésmegyét s a csendőrség legjobb akarata dacára sem tudott közelükbe férközni. A helygymnázium most a napokban kelt rendeletben a Bács-Bodrogi me-gye területén garázdálkodó két rabló kézrekerítésére ju-talomdíjakat tűzött ki. A két hírhedt rabló: Tyoszi Lázár és Homokócezi János; az első fejére 500 frtot s a második kézrekerítésére 300 frt jutalmat tűzött ki a miniszter s erről közzétette az összes törvényhatóságokat, hogy kihirdessék az összes várme-gyek területén.

Meghívó. A magyar szent korona országos vörös-kereszt-egyletének bács-hódsági főkegyele saját pénztá-ra javára f. évi február hó 17-én a hódsági polgári kaszinó-egylet helyiségeiben zártkörű táncvigalmat ren-dez. A rendezőség. Beléptidj személyenkint 1 ft. Felül-fizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté 8 órákor.

Meghívó. A „Sztanisiesi Olvasókör“ saját helyi-ségeiben 1887. évi február hó 12-én, az egyetli könyvtár-javára zártkörű táncvigalmat rendez. A rendező-ség. Belépjegy ára: 1 forint. Kezdeté 8 órákor.

Meghívó. A „Hódsági Keresely-egylet“ 1887. évi február hó 3-án a polgári kaszinó helyiségeiben alap-tókéje gyarapítására zártkörű táncfüzért rendez. A rendezőség. Kezdeté 8 órákor. Beléptidj 1 ft.

Körrendelet. A magyar királyi belügyminiszter a vadászatról szóló 1883-ik évi XX. t. c. 16. §-a értelmé-ben a vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem sza-bad a vadászati területre bármilyen ebeket becsátani; kivételnek a nyájörök, kik azonban kötelesek ebeik nyakára oly nehezéket függeszteni, mely első lábáik térdén alul 3 centiméternyi távolságra lóg alá. A tör-vény 32. §. értelmében pedig, aki ebét szándékosan valamely reá nézve tilos vadászati terere viszi, úgyszin-tén az is, aki a nyájörök ebekre vonatkozó intézkedés ellen vét, 1 frttól 10 frt-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik. Ezen kihágások esetében az illetékes bíróság a törvény 39. §. szerint csak a vadászattulajdonos, vagy haszonbérbe-adó, avagy haszonbérbe vevő pana-szára tartozik eljárni; tehát a közrend fenntartására fel-állított hatósági közegeknek, vagy községi előjáróknak feljelentése folytán, vagyis pusztán hivatalból nem üldöz-endők. Tekintettel azonban arra, hogy ezen (az idézett törvény 16. §-ba ütköző; s a 32-ik §. szerint minősülő) kihágások nemesak a vadászatra jogosítottak érdekeit sértik, hanem közérdekből, a vad-állományok a törvény által célzott védelem szempontjából is figyelmet, sőt meg-rovást igényelnek: felhívandónak találtam a közönséget, miszerint megfelelőleg intézkedjék, hogy a törvény (47. §-a) értelmében a vadászati kihágások elbírálására ille-tékes elsőfokú hatóság a hivatalos jelentésekből tudomására jutott fenntartott kihágási eseteket a pana-szra emelésére jogosítottoknak kellő időben tudomására hozza és pedig úgy, hogy módjukban álljon ezeknek jogsérelmeik orvoslása végett panaszemelési joguknak, a vadászati kihágások büntetőségének elváltására (a törvény 46. §-ban) meghatározott három havi időn belül érvényt szerezni, s hogy így azután a közérdek kívá-nalmának is elég tétethessék. Budapest, 1886. december 13-án. Tisza s. k.

Gyászír. Szomorodott szívvel tudatjuk roka-nainkkal és ismerőseinkkel, hogy Auer Ferenc Ferenc-esatorna-részvénytársulati ügyvezető f. hó 28-án reg-geli 6 órákor, életének 75-ik évében elhunyt. A boldo-gultnak hült tetemei f. hó 30-án vasárnap, délután 4 órákor fognak a helybeli Rókus-sírkertben örök nyugalomra tétetni. Lelke üdvéért az engesztelő szent mise-áldozat f. évi január hó 31-én hétfőn délelőtti 9 órákor fog a helybeli r. k. egyházban megtartatni. Zomborban, 1887. évi január hó 28-án. Aidás és béke lebegjen drága porai fölött! Auer szül. Türr Borbála neje, Auer Ferenc, Auer férj, Gschöser Krisztina, Auer József, Auer Izabella öz. Fehér Józsefné gyermekei, Auer szül. Rogitta Julia, Auer szül. Frey Mária menyei, Gschöser Lajos vője, Auer Gizella és férje Odry Andor, Auer Hermán, Auer Oszkár, Auer Ferenc, Auer Emil, Auer Zsigmond, Gschö-ser Ede, Gschöser Mariska, Gschöser Anna, Auer Aurél, Auer József, Auer Anna, Fehér József, Fehér Piroška, Fehér Izabella unokái, Öz. Urbán szül. Auer Katalin nővére, és számos rokonai.

Bogojeváról írják: Január 30-án hajmeresztő jelenetnek voltunk tanúi a gombosi révénél. Ugyanis né-hány utas az erdői partról át indult egy dereglén, hogy a vasúton tovább menjen, mert a gőzkomp még nem közlekedik. Alig értek a folyam közepére, a dereg-lének metszett út fölött megeszszamlott a jég és össze-szorult, úgy, hogy a dereglén ülők a halál torkába ke-rültek s bizonyára ott veszték volna, ha Schmidt István kompbérlő saját élete kockázatával néhány gyakorlott révészével segélyre nem siet s két óra fáradszó s veszé-lyes munka után őket ki nem menti. Nemes Mihály fo-lyamszabályozási felügyelő is sikeresen támogatta őt hu-manus fáradozásában s az utasok hálája mindkettőjüket egyaránt megillette.

A helyesi emlék-szoborra adakoztak: Kafa Gyula 2 ft, Hajdúfy Károly gyűjtése 18 ft 50

kr, Papp Gábor tanító — Béregen — („Bácska“ kiadó-hivatala útján) 5 ft. — Dudás Ferenc gyűjtése: Vuje-vich Zoltán 2 ft, Vujevich K. Lajos 1 ft, Oláh József 5 ft, Zsivánovits Berta 2 ft, Koczár Zsigmond 5 ft, Bielitzky Kálmán 1 ft, Szemző Gyula 10 ft, Lippert Ferenc ügyvéd 1 ft, Alföldy Gedeon 1 ft, Weindl Jó-zsef 1 ft, dr. Pilszanovits Mátyas 1 ft, Fejér Gyula 1 ft, Robeim Károly 5 ft, Valtér Nándor 1 ft, Bitter-mann Nándor 1 ft, Czervenkovits Sándor 1 ft, össze-sen: 39 ft. — Kupuszinaról: Béni Izsák Ferenc 20 kr, Sugár István, vendéglős 50 kr, Pinczinger József 10 kr, Koloszar Pál 10 kr, Sugár János 20 kr, dr. Kovács Kálmán 1 ft, Witt Ignác, káplán 25 kr, Buják Gáspár 10 kr, Molnár Mihály 10 kr, Sóta Ferenc 10 kr, Guz-sván István 10 kr, Barna József 10 kr, Grinfeld N. 10 kr, Bohunek Jenő, főgyim. tanuló 40 kr, Szikora Agos-ton 20 kr, Gyöngyösi József 10 kr, Vujevich Jakab 20 kr, összesen: 3 ft 85 kr. — Főösszeg: 68 ft 35 kr. Fogadják a t. adakozók a megyei honvédegyesületi el-nök hálás köszönetét.

Az új-vebászi műkedvelők által az ottani al-gymnázium javára január 25-én rendezett hangverseny 105 ft 10 kr tiszta hasznot hozott a jótékony célra.

A népfelkelés szervezését illetőleg a honvé-delmi miniszter az első intézkedéseket megtette. Az összes törvényhatóságokhoz intézett körrendeletben in-tézkedett, hogy az 1868. évben születettek, a kik az 1887. évre az első osztálybeli népfelkelésre kötelesek első korosztályát képezik, — azonnal összeírassanak. E célból tartoznak az anyakönyvezett lelkészek az 1868. évben a községekben, esetleg a lelkészi hatóság-uk alá tartozó községekben született férfinebéli egyé-nekről, kik a következő 1887. évben 19-ik életévüket betöltik, vagy betöltének — tehát az elhaltakról is — az anyakönyvi kivonatokat külön-külön pontosan kiírni és ezuttal kivételesen jövő évi január 15-ig az illető községi előjáróságnak átadni.

Színház.

Csütörtökön, január hó 7-én egy újdonság ke-rült színpadra „Georgette“ Sardou színműve. E nagy szenzációt keltett színmű alig néhány héttel ezelőtt ada-tott magyarul először a budapesti nemzeti színházban; elismerés illeti meg tehát színtársulatunk igazgatóját, hogy ily rövid idő alatt megszerezte és előadta e da-rabot. — A darab meséje a következő: Georgette az-előtt felvilági nő, ma egy herceg felesége. E házasság által, mely hirdetés útján kötöttet, mindketten elérték céljokat. A herceg adósságait kifizette Georgette millió-ból, Georgette pedig hercegő lett. A darab hősnője ez eljárását, hogy dacára millióinak, melyet mint caffè chautan-beli prostituált nő szerzett, azzal indokolja, hogy lányának, Paulának előkelő társadalmi állást és kört akar teremteni. Az első felvonásban Clavel de Chabreaul gróf-fot fogadják, aki neki régi ösmérsége még azon időből, midőn Georgette még Gogotte név alatt nem éppen a legtisztességesebb módon szerezte millióit. Georgette Cl-vel előtt feltárja egész múltját, elmondja jelenét és jövő tervét s arra kéri, hogy e titkot, melyet Párizsban egye-dül ő ismer ne adja tovább, ne az ő kedvéért, hanem leánya érdekében, aki oly nevelésben részesült, mint a legerényesebb anyák lánya. A gróf Paula szeretetreméltó meglezése és szelid módora által elbűvöltetvén, ígér-et tesz Georgettnek, hogy multjának titkait senkinek, főleg leányának nem felezi fel. De ígérétét miután meg-tudja, hogy e nő bátyja özvegyének házába is bejáratos, felítélelkező köti, majd midőn tudomására jut, hogy Paula a sógori fia Gontran egymásba szerettek a családnak felfedi a titkot. Az őseire büszke főúri nő azonnal szakítani akar a hercegével s ez alkalommal fiával vitáz ama kérdés felett, hogy egy tisztességes férfi nőül veheti-e egy oly multú anyának lányát, mint Ge-orgette. Végre az anya Clavel érvelésére beleegyezik a frigybe azon feltétel alatt, hogy Georgette Angolországba menjen lakni s gyermekei csak olykor-olykor látogassák meg. Georgette hosszabb töprengés után beleegyezik a feltételbe. De közben Paula megösméri anyjának multját és Gontranról lemond, e lépésre azon ok is ösztönözte, hogy megtudta, miszerint barátja, a grófnő nevelt le-ánya Aurora szerelmes Gontranba. Gontran elég bárgyúan nem protestál a dolog illyetén kimenetele ellen, hanem vissza vonul s ezzel a darabnak vége. — A darabban nincsen semmi esemény; a szereplők mindannyian ugyan-azon állásponton maradnak, mint voltak az első felvo-nás kezdetén. A színműben felvetett társadalmi kérdés, hogy egy tisztességes férfi nőül veheti-e egy nem tisz-tességes anya leányát, négy felvonáson át tárgyalva és vitatva lett, de tisztázva nem. A színmű alakjai is kifogás alá esnek. Olyan szentimentális világfi, mint Clavel nines. Olyan langyos szerelem, aki anyja gyenge érvelé-sére minden nagyobb ellenkezés nélkül lemondta a sok tárgyról, nem drámába való. A darab fényoldala a sok szellemes párbeszéd, az ügyes fordulatok. — Az elő-adás tekintettel arra, hogy premier volt, elég jól ment. — Ságliné a címszerepben anyá jelenetét szép drá-mai sikerrel játszotta. Moóri (Clavel) nem volt eléggé világfi; az ilyen szerephez sima játék, folyékony beszéd kell. Bérciné Paulát, Ságly Ilon Aurorát a kellő szí-nésszel adták. Veszprémi (Gontran) szépen alakított. Rózné az arisztokratikus érzelmű grófnét nem adta oly finomsággal, mint kellett volna; tudtességét, mely még az anyai érzést is leküldi nem tudta meggyőzőleg tolnásolni.

Többször említettük már, hogy a sugó hangja any-nyira kihallatszik, hogy néha az előadást is alig érteni tőle. Eddig mindég azt hittük, hogy a sugó a hibás, holott amint alkalmunk volt róla meggyőződést szerezni a sugólyuk a baj oka. A sugólyuk ugyanis oly rosszul van konstruálva, hogy míg a színpadon a sugás alig hallatszik, a nézőtérben gyakran a játszó hangját is felülmulja. Felhívjuk rá a színházi részvénytársaság igazgatójának figyelmét!

Szombaton egy 12 tagból álló ballett-társaság vendég szereplésével kapcsolatosan „Egy tárcsa miatt“ című bohózat adott. A különben esekély értékű kis bo-londság a közönségnek tetszett.

A ballett-társaság néhány táncot és „Az ugráló kőrő“ 1 felvonásos ballettot mutatta be. A zsúfolt ház a Zomborban még nem látott ballettot nagy tetszéssel fo-gadta. Zimmermann k. a. primaballerina és Oelschläger ballettmester táncát valóságos ovációban részesítette.

Vasárnap a vendég ballett-táncosok második fel-lepte mellett a „Dajka“ egy felvonásos vig operette ke-rült színpadra. Az operetben Béneicé, a dajka, ma is a szokott verve-vel énekelt. Erci színtén, de játéka nem volt egészen distinguált. A színházba lányok is járnak!

A szabadkai választáshoz.

Szabadkáról jól értesült kezekből veszszük a következő sorokat: „Jankovich Aurél főis-pánnak azon ténye, hogy Jankovich Kázmért a képviselőtestület tulnyomó részének akarata elle-nére és Vojnich Máté erőszakos mellőzésével ki-vitte főügyésznek: sokáig tartandó s alighanem krízissel végződő izgalmat okozott városunkban. Ezen tényben a mellőzöttek egyuttal a szabad-elvű párt sérelmét is látják és addig is, míg a neheztelés megfelelő alakban föl nem terjesztetik, Mamuzsich polgármester s dr. Horváth Mór kép-viselő pénteken Tisza Kálmán belügyminiszter színe előtt jártak s egyelőre előadták szóbeli pana-szukat. A visszatértek igen jó hangulatban van-nak, ami tekintve, hogy a városi képviselőre való további befolyásuk ezen elégtétel mérvétől, vagyis inkább ezen konfliktus mikénti kiegyenlítésétől függ, jó előjelnek tekinthető. A polgár-mester azonban legbizalmasabb belső emberei előtt sem szólt eddig többet, mint csak annyit, Tisza válaszából: „Ha én vagyok a főispán, én kandidálom Vojnich Mátét. Arra kérem az urakat, hogy otthon a béke és nyugalom érdekében ér-vényesítsék befolyásukat, és ne nehezítsék meg nekem ezen ügynek megnyugtató elintézését. Azt már most is ígérhetem, hogy gondosan és igaz-ságosan fogok intézkedni.“ A belügyminiszter választát Szabadkán úgy értelmezik, hogy a mi-niszter a főispántól eljárásának tüzetes indokolá-sát fogja bekíválni és további rendelkezéseit Jan-kovich érveléséhez fogja mérni. Ami a dologban keserű — mondá egyik helybeli vezető férfiú — az az, hogy senki sem tudja magának megfajteni, mi indíthatta a főispánt arra, hogy egy ily loyális, kapacitálható, kormányhű és szolgálatkésző töb-biséget olyan szükségtelenül elidegenítsen magától, sőt a nagy közönség előtt is pellengére állítson. Pláne most, a választások előtt, mire volt ez jó és szükséges, azt még csak sejtini sem lehet. Hiszen ha a főispán a saját öcsének a közvéle-mény ellenére is forszírozott előléptetése iránti szándékától elállani nem akart, akkor legalább elő kellett volna készíteni a talajt és belső em-berei útján lehetőleg bevezetni a lemondó elgiani hangulatot; nem pedig a pártot és annak vezér-férfiait oly csalódásnak tenni ki, melyet lefelé egyhamar ki nem hevernek; fölfelé pedig kö-römszakadrig keresni kénytelenek. Most a jövő alakulások attól függnek, hogyan decidál a mi-niszter a főügyészi választás kérdésében, avagy mit tesz a főispán a megsértődött közhangulat kibékítésére. En ezen fentebbi hangulat hívei közé tartozom; a főispán „belső tize“ azonban úgy véle-kedik, hogy törvényes formák szempontjából a főis-pán eljárásához szó nem férhet sőt annyiban, hogy egy érdemes tisztviselőt — bár véletlenül rokon is — előléptetett, csak méltányosan eszelekedett. Mert más kérdés az, hogy szükséges, és kívánt most, a választások küszöbén hasznos volt-e ennek így megtörténnie; és más kérdés az, hogy vajjon megroható-e a főispán azért, ha a kezébe letett kandidacionális hatalmat úgy használja fel, hogy a törvényes formások betartása mellett figyel-men kívül hagyja azoknak a közhangulatát is, akik az ő politikai intencióit mindenkor szívesen támogatták és akik e tényvel is a város egyik legelőkelőbb patricius családját akarták a köz-ügyek iránti érdeklődésbe bele vonni.“ Eddig a levél. Közöljük azt, mint tekintélyes magánvéle-ményt, anélkül, hogy mindenben egyetérténné vele. Nézetünk szerint mindenki önmaga a saját tetteinek a legilletékebb magyarázója; már pe-dig Jankovich főispán eljárásának indokairól még eddig senki előtt sem nyilatkozott; így tehát végleges ítéletet mondani a történetek fölött, leg-alább is korai. Akik tudják, hogy mily könnyű az indokok más-más csoportosítása által más-más szint adni egy eseménynek: azok igazat fognak nekünk adni abban, hogy itt még csak jóslgat-tásokra van alap, komoly ítéletre nincsen.

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
1 Kedd	Ignác vért.	Brigitta	20 Eutim
2 Szer.	Gy. sz. B. A.	Gy. sz. B. A.	21 Maximus
3 Csüt.	Balázs püsp.	Balázs	22 Timoth.
4 Pént.	Veronika	Izidor	23 Kelemen

Felölös szerkesztő: Dr MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

La tulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

Borkereskedés.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy Zomborban a Basa-utcában saját házamban (ezelőtt Markovits-fele ház)

bor- és pálinkakereskedést

nyitottam. Legjobb minőségű és mérsékelt áru boromat és pálinkámat mindenki figyelmébe ajánlom.

Ugy a helybeli mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban teszek eleget.

Szabácsy Mihály,
vendéglős.

6-1

4142. szám.
tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Knézy sz. Knézy Teréz végrehajthatónak néhai Knézy (Karin) János örökösei öz. Knézy sz. Poturicza Amália ugyanis mint kiskorú Knézy Mariska t. és t. gyámja végrehajtást szenvedő elleni 370 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Ns. Militiesen fekvő, a ns. militiesi 615. sz. tjkvben A. f. a. felvett Knézy (Karin) János nevében álló 1748 a/2. hrsz. 9 hold 1200 □ ölnyi fekvőség C. 7. és C. 8. sorszám alatt Knézy (Karin) Mata és Knézy sz. Sztrilics Borbála javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben tartása mellett ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi február hó 12-ik napján délelőtti 9 órakor Ns. Milities községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi október hó 17-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Ó-Kanizsa községében f. évi február hó 23-án délután 3 órakor kezdetét veendő nyilvános versenytárgyalás a nevezett község „főterének” és zsidótemplom-utcájának trachyt-kövelő kiburkolása fog biztosítani.

Az ide vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb f. é. február hó 22-ik napján déli 12 óráig vagy a tekintetes főszolgabírói hivatalhoz Zentán, vagy Ó-Kanizsa község első bírójának kezéhez nyújtandók be.

Óvadék 600 frt, mely összeg akár készpénz, akár árfolyam szerint számítható magyar állampapírokból állhat.

A kövezési munkálatok kikiáltási ára 10,559 frt 18 krajcér.

Terv, építési leírás, költségvetés és versenytárgyalási feltételek Ó-Kanizsa községében a közigazgatási jegyző irodájában a szokott hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

Ó-Kanizsa, 1887. évi január hó 28-án.

Mihály Sándor Szilágyi György
jegyző. 3-1 k. bír.

Zombori Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A Zombori Takarékpénztár bérházában

egy kétajtós bolt mellékszobával,
és az első emeleten
egy négy szoba, konyha és előszobából
álló lakás,

1887. MÁJUS 1-TŐL

bérbe adandó.

Bővebb értesítést ad az alóljegyzett igazgatóság.

Zombor, 1887. január 26-án.

A Zombori Takarékpénztár
igazgatósága.

3-2

700. szám.
1887.

Bérbeadási hirdetmény.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt levő, s az apatini kincstári uradalomhoz tartozó, dautovai vendéglő a bor- és pálinkakereskedési joggal, az 1887. évi április hó 1-étől 1891. évi október hó 31-ig terjedő 3 1/2 évi bértartammal **Apatinban a m. kir. kincst. uradalmi ispánságnál 1887. évi február hó 10-én d. e. 10 órakor** megrendelt nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni. Kikiáltási ár 1501 forint o. é. Az árverezni szándékozik tartoznak az árverés megkezdése előtt 150 frt 10 kr. bánatpénzt készpénzben letenni és ugyanezen 150 frt 10 kr. bánatpénzzel látandók el az írásbeli zárt ajánlatok is, melyek az árverés megkezdéséig az apatini kincstári uradalmi ispánságnál adandók be, ahol a részletes feltételek is megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. január hó. 22-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.**

317. szám.
kig. 1887.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye kulai szolgabírói járáshoz tartozó Keresztur községében nyugdíjaztatás és illetve lemondás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik s a választás határidejéül **1887. évi február hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája** Keresztur községéhez kitétik; miről pályázni szándékozik oly felhívással értesítetnek, hogy az 1883-ik évi I. t. c. 6-ik §-ában előirt okmányokkal, ugyszintén a hivatalos magyar nyelven felül valamely a megyében divó szláv nyelv tudását is tanúsító törvényhatósági bizonylattal felszerelt kérvényeiket nálam február hó 16-ik napjának délutáni 5 órájáig bezárólag nyújtsák be.

A jegyzői javadalmazás a következő:

1. 400 forint készpénzfizetés.
2. Szabad lakás.
3. 45 pozsonyi mérő tiszta buza.
4. 6 öl kemény tűzifa.
5. 2/3 telek föld haszonélvezete, melytől az adót a jegyző fizeti.

Kulán, 1887. évi január hó 22-én.

3-2

Schick Mátyás,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezett zentai szolgabírói járáshoz tartozó közel tizezer lelket számláló Ada nagyközségben az egyik község orvosi állás elhalálózás folytán üresedésbe jövén, annak betöltése céljából az 1886. évi XXII. t. c. 82. §-ához képest és a községi képviselő testület által folyó évi január hó 17-én hozott 25. számú határozata alapján, ezennel pályázat nyitattik.

Felhívotnak emélfogva mindazok, kik ezen állást elayerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t. c. 9. §. és illetve az 1876. évi XIV. t. c. 43. §-ában megkivánt képzettségi igazolványokkal felszerelt kérvényeiket **folyó évi február hó 22-ig** alólírott főszolgabíróhoz nyújtsák be.

A megválasztandó és az ez idő szerint működő községi orvossal egyenrangú orvos évi fizetése o. é. 800 frt, szóval nyolcszáz forint, mely előleges havi részletekben fizetetik ki a község pénztárából.

Betegeknél látogatás a község belterületén rendelvény kiállítással együtt 30 krban, szállásokon 1 frtban, halotti szemle 20 krban van megállapítva.

A hivatalos és községi teendőket az illető orvosok közt azok a községi előjáróság meghallgatásával alulírt főszolgabírói állapítja meg.

Zentán, 1887. évi január hó 22-én.

3-1

Matkovits Lajos
főszolgabíró.

4141. sz.
tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajthatónak öz. Masits Mirkóné és társai végrehajtást szenvedő elleni 253 frt 26 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 778. sz. tjkvben alperesek nevében álló A. f. l. sor (2266-2268) hr., 204. ö. i. sz. ház 266 3/8 □ öl beltelekre 720 frt és ugyanott 2. sor 16504. hrsz. 1 hold 721 1/11 □ ölnyi szántó 258 frtban ezennel külön-külön megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi március hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. telekkönyvi hatóságnál a kiküldött hivatalos helyiségében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi december hó 23-án

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás.

1149. szám.

1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbíróóság 6660/p. 1886. számú végzése által Schön Ferenc gákovai lakos javára W. igandt Márton gákovai lakos ellen 582 frt tőke, ennek 1885. év január hó 8-ik napjától zámitandó 8% kamatai és eddig összesen 55 frt 86 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le. és felül foglalt és 828 frt 50 kr. becsült lovak, szarvasmarhák, kocsik, borona, eke és egyéb gazdasági és házi szerelvények és eszközök, gabonaművek, butor- és ágyneműek és sertés s végre ruhaneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 6742/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gákován alperes lakásán leendő eszközökre **1887-ik évi február hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi január hó 27-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

HIRDETMEY.

A zombori

„NÉPBANK

bejegyzett takaré- és hitelszövetkezet

tagjait van szerencsénk ezennel **a folyó évi február hó 6-án délután 3 órakor** a zombori kereskedelmi és iparbank nagytermében megrendelt

III. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Az 1886. évről szóló zárszámadások, egy a felügyelő tanács jelentése a titkári hivatalban megtekintés végett kitértettek.

Zomborban, 1887. évi január hó 28-án.

A Népbank igazgatósága.

N A P I R E N D:

1. Igazgatói jelentés az üzletről, zárszámadások előterjesztése és azoknak jóváhagyása.
2. Felügyelő tanács jelentése.
3. Felmentvény megadása és az osztaléknak megállapítása.
4. Az igazgatóságnak és felügyelő tanácsnak beöltése.
5. Jegyzőkönyv hitelesítése céljából egy bizottságnak választása.

Pályázat.

Topolya mezőváros képviselőtestületének 1886. évi augusztus hó 8-án 14. sz. a. kelt s a megyei törvényhatóságnak 622./közgy. ex 1886. szám alatti felhatalmazása folytán a nagyságos alispán úr által 24.976. ex 1886. sz. a. jóváhagyott határozatához képest a felállítandó ipariskola ellátására rendszeresített tanítói állás betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

A községi képviselőtestület által megválasztandó tanító tartozik a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1884. évi július hó 23-án 27.496. sz. a. kelt rendeletében meghatározott tantárgyakat hetenkint a munkanapok esti óráiban, két napon át négy órában, azonkívül vasárnaponként a nappali órákban a rajztanítást három órában, egyedül magyar nyelven tanítani.

Az ipariskola ellátásáért megállapított évi fizetés tesz

300 frt.

lakbér emén 50 frt.

Összesen 350 frt.

Ezen felül a község által legközelebb fel-

állítandó magyar nyelvű első osztályú vegyes

elemi iskola ellátásáért még külön 150 frt.

Összesen tehát 500 frt.

A megválasztandó tanító köteles lesz a felállítani szándékolt vegyes elemi iskolában a meghatározott fizetésért a tanítást feltétlenül elvállalni.

Pályázni kívánók felhívotnak, hogy tanítói oklevéllel és netán eddigi működésüket igazoló egyéb okmányokkal, a rajztanításban jártasságuk megítélhetése szempontjából pedig sajátkézzel rajzolt mutatóvagy-mintákkal felszerelt folyamodványukat Topolya mezőváros előjáróságára címezve **f. é. március hó 15-ig** benyújtani iparkodjanak, mert később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A választás **1887. évi március hó 24-én** reggeli 9 órakor fog a városháza nagytermében a községi képviselőtestület által megjelölt.

Topolyán, 1887. évi január hó 20-án.

Radimetzky Ferenc Lőrincz József
jegyző. 3-1 bír.